

Complexnummer: 521784

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Leusveld

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

521785, 521786, 521787

Woonplaats

Hall

Gemeente

Brummen

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Rhienderensestraat 24, 6964 BG te Hall

Complexomschrijving

Inleiding

Het JACHTHUIS Het Leusveld' met KOETSHUIS, gelegen ten zuidoosten van Hall, werd gebouwd in 1911 voor C.A.W. Nairac, gemeentesecretaris van Warnsveld, naar ontwerp uit 1909 van de Apeldoornse architect J.A. HEUVELINK (1879-1949). Tot het complex behoren ook de stenen TOEGANGSHEKWERKEN.

Het landgoed was in 1904 ontstaan door het samengaan van de twee voormalige boerenerven Leusveld en Smalhorst. Architect Heuvelink was afkomstig uit Apeldoorn en bouwde daar en in de omgeving verschillende middenstandswoningen en woonhuizen voor welgestelden. Het ontwerp voor Het Leusveld kenmerkt zich door een mengeling van Art Nouveau en Neo-Renaissance en is in in- en exterieur bijzonder rijk uitgevoerd met natuursteen, siermetselwerk en geornamenteerd hout. Aan de voorgevel van het gebouw en in de nadrukkelijk grote halpartij wordt door middel van decoratieve symbolen verwezen naar de functie van het gebouw als jachthuis. Het landgoed en de gebouwen zijn thans in het bezit van Natuurmonumenten. De gebouwen zijn nog voor een groot deel in oorspronkelijke staat, maar hebben ook enkele wijzigingen ondergaan. Zo is een gedeelte van het koetshuis in de jaren vijftig tot jachtopzienerswoning verbouwd, waarbij nieuwe gevelopeningen werden aangebracht. In het jachthuis zelf gingen, door het tijdelijke gebruik ervan als garage, de oorspronkelijke bordestrap en de serre verloren. Het huis wordt thans bewoond. De serre is in oude staat gereconstrueerd, maar bezit een niet-oorspronkelijk balkon. In het ontmantelde trappenhuis is een vloer gelegd waardoor twee verdiepingen zijn ontstaan. Een nieuwe opgang naar de verdieping werd gerealiseerd in de voormalige zij-entree van het huis.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Complexomschrijving

Het JACHTHUIS (complexonderdeel A) en het belendende KOETSHUIS (complexonderdeel B) zijn gesitueerd aan de rand van het bos. De gebouwen liggen op enige afstand van de Rhienderensestraat en zijn vanaf deze straat bereikbaar via een oprijlaan tussen de weilanden. De entree van het landgoed wordt gemarkeerd door twee natuurstenen HEKWERKEN (complexonderdeel C). De gebouwen worden omgeven door een deels parkachtige aanleg met rododendrons, coniferen en monumentale bomen, waaronder eiken en beuken. Hieromheen bevinden zich bosgebieden. Vanaf de Rhienderensestraat is er sprake van een zichtas naar de gebouwen.

Waardering

COMPLEX Het Leusveld¹, met JACHTHUIS, KOETSHUIS en stenen TOEGANGSHEKWERK gebouwd in 1911 door architect Heuvelink.

-Van architectonische waarde als gaaf en goed voorbeeld van een jachthuis met koetshuis uit het begin van de twintigste eeuw, gebouwd in Neo-Renaissance met details in Art Nouveau. Het in- en exterieur van het landhuis zijn bijzonder rijk uitgevoerd waarbij het afwisselende materiaalgebruik en de toegepaste symboliek, verwijzend naar de functie van het jachthuis, opvalt. De interne structuur van het landhuis is, hoewel enigszins aangetast, kenmerkend voor die tijd en bezit een monumentale hal. De dienstruimten bevinden zich deels in een secundaire aanbouw. Met het toegangshek en het koetshuis vormt het landhuis een geheel, met onderling hoge ensemblewaarden.

-Van stedenbouwkundige waarde vanwege de ligging in het historisch gegroeide landschap van Hall, waar het complex vanwege de monumentale uitstraling een beeldbepalende rol speelt. Vanaf de Rhienderensestraat is duidelijk een zichtas gecreëerd naar het landhuis, door de situering van de oprijlaan en de open weilanden voor de gebouwen.

-Van cultuurhistorische waarde vanwege de geschiedenis van het landgoed, als typologisch voorbeeld van een buitenhuis, dat alleen als jachthuis werd gebruikt en om gasten te ontvangen. 1~

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521785

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 november 2001
Kadaster deel/nr	82951/182

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Hall	Brummen	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Brummen	D			1677

Omschrijving**

Het JACHTHUIS is een rechthoekig gebouw onder afgeplat schilddak met aan de voorzijde een doorgetrokken middenrisaliet dat eindigt in een klokkentoren. Het hoofdlichaam telt twee bouwlagen en een zolderverdieping en heeft rechts een eenlaags aanbouw onder eigen schilddak, oorspronkelijk ten behoeve van dienstvertrekken en keuken en links een eenlaags platgedekte serre met hierop een recent balkon. De schilden van het dak zijn belegd met gesmoorde Tuile du Nordpannen, de klokkenstoel bekleed met leien. In het dak bevinden zich enkele gemetselde schoorstenen, op de nokken pironnen en de afwatering vindt plaats via een bakgoot op klossen. De gevels hebben een omlopende gepleisterde plint en zijn opgetrokken in rode baksteen gemetseld in kruisverband. De gevels worden verlevendigd door gepleisterde speklagen, boogstenen, velden en natuurstenen delen versierd met Art Nouveau-motieven, alsmede door middel van eenvoudig siermetselwerk. Overwegend zijn in de gevels tweeruits schuifvensters toegepast, voorzien van persiennes met een dicht onderpaneel. De vensters hebben een hardstenen onderdorpel en worden aan de bovenzijde afgesloten door een gemetselde segmentboog voorzien van uitstekende gepleisterde geboorte- en sluitstenen.

De VOORGEVEL heeft aan weerszijden van het risaliet twee vensters in elke bouwlaag. In het dakschild bevinden zich twee recente dakvensters. Drie natuurstenen treden leiden naar de rijk behandelde entreepartij in het middenrisaliet. Deze trap is geflankeerd door natuurstenen balustraden met hoekpijlers, bekroond met leeuwen die de wapens dragen van de bouwheer en zijn moeder, de Jvr. van Borssele. De entree heeft een omlijsting die bestaat uit bewerkte pilasters die een gebogen fronton dragen. De omlijsting is gedetailleerd in Art Nouveau-trant. Hierbinnen bevindt zich een samengesteld kozijn in hoefijzerboogvorm op muurdammen, die omgeven is door gepleisterde vlechtingen. Het gehoute kozijn en de paneeluur zijn voorzien van gesneden Art Nouveau-motieven en van geornamenteerd hang- en sluitwerk. In de tweede bouwlaag is een venster aangebracht van het reeds beschreven type. Hierboven bevindt zich een gepleisterd veld, waarin de naam van het huis en de bouwdatum te lezen zijn. In het torenlichaam bevinden zich twee staande rondboogvensters met schuiframen. In de torengeliding hierboven bevindt zich de wijzerplaat, boven drie spleetachtige galmgaten aan de voorzijde. In beide zijvlakken bevinden zich oculi. De klokkenstoel wordt bekroond door een windvaan en is opgebouwd uit vier hoekpilasters die een uitzwenkend tentdak dragen. Op de hoek van het torentje zijn in natuursteen fantasiedieren aangebracht, waaronder een aap. De asymmetrisch ingedeelde RECHTER ZIJGEVEL heeft in de eerste bouwlaag geheel rechts een zij-

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ingang met enkelruits bovenlicht. Ernaast bevindt zich een schuifvenster zoals beschreven. In de tweede bouwlaag een enkelruits venster en een schuifvenster zoals beschreven. De aanbouw rechts heeft rechts twee kleinere enkelruits vensters en links een schuifvenster zoals beschreven. In de LINKER ZIJGEVEL bevinden zich drie schuifvensters zoals beschreven. Links in de eerste bouwlaag bevindt zich een samengesteld kozijn met vensters en deuren die toegang geven tot de op deze plaats aangebouwde serre. De serre is opgebouwd uit houten delen in Neo-Renaissancestijl. De vrijwel symmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL heeft links en rechts schuifvensters zoals beschreven. In het midden bevindt zich in de eerste bouwlaag een houten paneel deur met ramen in de bovenpanelen, geflankeerd door twee enkelruits zijvensters. Boven deze deur bevindt zich het samengestelde halfronde kozijn voor het voormalige trappenhuis, dat bestaat uit zes ramen waarvan de bovenste drie gevuld zijn met glas-in-lood. In het dakschild is een groot recent dakvenster aangebracht ten behoeve van het zich op de zolder bevindende atelier. De achtergevel van de aanbouw is blind afgezien van een klein enkelruits venster geheel links. De oorspronkelijke indeling en aankleding van het INTERIEUR is aangetast, maar bevat nog voldoende oorspronkelijke elementen zoals gehoute en gelakte deur- en vensteromlijstingen, bewerkt glas, houten en marmere schouwen, geornamenteerde hoekpilasters, balkconsoles, plafondbalken en stucplafonds. Het uurwerk van de toren is nog in werking. Bijzonder is het bewerkte hout dat vensters en deuren omgeeft. Zo zijn bij het voormalige traplicht, in de zwikken tussen kozijn en venster pauwmotieven in het hout gekerfd en beschilderd.

Waardering

JACHTHUIS (complexonderdeel A) uit 1911

-Van architectonische waarde als goed en in hoofdvorm gaaf bewaard voorbeeld van een jachthuis gebouwd aan het begin van de twintigste eeuw in een mengeling van Neo-Renaissance en Art Nouveau. Het pand valt op door de bijzondere hoofdvorm, waarin het klokkentorenmotief is toegepast wat veelal bij raadhuisen te vinden is. Voorts is de rijke detaillering opvallend en het afwisselende materiaalgebruik binnen de gevels zowel als in het interieur. Het huis vertoont een voor die tijd typerende plattegrond.

- Van stedenbouwkundige waarde als hoofdonderdeel van het complex. Het pand heeft hoge ensemblewaarden met de andere complexonderdelen en speelt door bijzondere hoofdvorm een beeldbepalende rol.

-Van cultuurhistorische waarde vanwege de geschiedenis van het landgoed, en als typologisch voorbeeld van een buitenhuis, dat alleen als jachthuis werd gebruikt en om gasten te ontvangen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Jachtslot

Monumentnummer*: 521786

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 november 2001
Kadaster deel/nr	82951/186

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Hall	Brummen	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Hall	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brummen	D			1677

*Omschrijving***

Het KOETSHUIS telt een bouwlaag en een zolderverdieping op een rechthoekige plattegrond. Het wordt gedekt door een schilddak, belegd met gesmoorde Tuil du Nordpannen. Aan de voorgevel bevindt zich een rechthoekige topgevel die wordt gedekt door een aangekapt, afgeknot dakschild. De afwatering vindt plaats via een geprofileerde bakgoot op klossen en op het dak bevinden zich enkele zinken pironnen. De gevels zijn opgemetseld in rode baksteen in kruisverband en hebben een omlopende plint. De gevels zijn voorzien van een vergelijkbare detaillering met speklagen en eenvoudig siermetselwerk als het jachthuis. In de middenas van de VOORGEVEL bevindt zich onder een brede segmentboog een dubbele inrijdeur met ruiten in de bovenpanelen. In het doorgetrokken geveldeel hierboven bevindt zich een stolpraam met enkelruits bovenlicht. In het rechter en linker geveldeel bevindt zich een enkelruits schuifvenster en links, naast de deur een ommetselde waterpomp met houten opbouw. De RECHTER ZIJGEVEL heeft links een ten behoeve van het woonhuis gewijzigd venster. Rechts bevindt zich een oorspronkelijke deuropening met een vernieuwde deur. In het dakschild is een niet-oorspronkelijke dakkapel aangebracht. De LINKER ZIJGEVEL is blind en in de ACHTERGEVEL bevinden zich links enkele gewijzigde gevelopeningen en rechts twee oorspronkelijke, ijzeren stalvensters. In het dakschild is een niet-oorspronkelijke dakkapel geplaatst. Het interieur van het koetshuis is aan de rechter zijde gewijzigd, terwijl de linker helft nog in oorspronkelijke staat is.

Waardering

KOETSHUIS (complexonderdeel B) uit 1911

-Van architectonische waarde als goed voorbeeld van een koetshuis bij een buitenhuis uit het begin van deze eeuw. Het pand valt op door de hoofdvorm en de detaillering, die wat stijl betreft aansluit bij het hoofdgebouw.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-Van stedenbouwkundige waarde als functioneel onderdeel van het landgoed. Het koetshuis bezit door hoofdvorm en stijl ensemblewaarden met de overige complexonderdelen, en is door de ligging van groot belang voor de beeldbepalende rol van het complex.

-Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van het complex dat een goed voorbeeld is van een buitenhuis, dat alleen gebruikt werd voor de jacht en het ontvangen van gasten.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 521787

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 november 2001
Kadaster deel/nr	82951/190

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Hall	Brummen	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Hall	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brummen	D			1677

*Omschrijving***

De entree naar het landgoed wordt gemarkeerd door twee, naar het landgoed toe gebogen stenen HEKWERKEN. Elk balustrade-achtig hekwerk bestaat uit een rechthoekige kolom aan de zijde van de straat. Deze kolommen zijn uitgevoerd met prismatisch gehouwen dekplaten en bolbekroningen. Aan de hoekpalen zijn een voet- en een dekplaat verbonden, met een serie balusters ertussen. Het materiaal is voorzien van eenvoudige ingekerfde motieven in Art Nouveau-trant.

Waardering

Stenen HEKWERKEN (complexonderdeel C) uit 1911

-Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van balustraden ter markering van de toegang tot een landgoed. De balustraden vallen op door hun hoofdvorm en de detaillering met ingekerfde, bescheiden Art Nouveau-motieven.

-Van stedenbouwkundige waarde als functioneel onderdeel van het landgoed, dat door de hoofdvorm en de detaillering aansluit bij het hoofdgebouw.

-Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van het landgoed, dat een typologisch voorbeeld is van een buitenhuis, dat gebruikt werd als jachthuis en om gasten te ontvangen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheiding(D)	Toegangshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument